

פרשת מצורע < 57 > ד' ניסן התשע"א

גילוי דעת

אילו הוציאנו

רגע אחרי שביקשה מנשיא המדינה לדבר עם אובמה על בעלה דיברה איתנו אסתר פולארד על מצבו הקשה של בעלה, על התקווה המחודשת ועל מה אנחנו יכולים לעשות בנושא

שעה אחת קודם

מי אמר שגרעינים תורניים זה רק לחבר'ה אחרי צבא? גרעין להבה מספר מה קורה כשחבורת תיכוניסטים ננעלים בשבת מחוץ לבניין

הרב משה ארנרייך ממליץ לקרוא גם את האותיות הקטנות
חוה אנקור עונה להווקה מבוגרת - האם לעזוב את הקן?
ואסתר סילס-אלוש לקחה מנקה, פדיחה...

וְלִקְחוּ אֲבִנִים אַחֲרָיוֹת וְהִבִּיאוּ אֶל פֶּתַח הַמִּבְנִיָּה מִצֹּרֵעַ י"ד, מ"ב

אבי קנטרוביץ < מנכ"ל תנועה כהלכה

בעלי מוגבלות - נהיגה והתנהגות

בארץ יש מעל ל-500 אלף אנשים בעלי מוגבלות, מתוכם כ-150 אלף בעלי מוגבלות קשה וכ-80 אלף עם תו חנייה חוקי לחנייה בחניות נכים. חניית נכים פנויה הינה קריטית עבור יכולתו של אדם עם מוגבלות לצאת מהבית ולהגיע ליעדו.

על אף חשיבות הנושא, מציאת חניית נכים פנויה זמינה מהווה אחת הבעיות המעיקות ביותר, אשר אנשים עם מוגבלות נתקלים בה מדי יום.

משמעות חוסר הימצאות חנייה פנויה לאדם עם מוגבלות מהווה בפועל מצב של שלילת אפשרות הגעה למקום אליו הוא חפץ להגיע. לעומת אדם ללא מוגבלות, אשר לו תמיד יש אלטרנטיבה, אם אין מקום חנייה קרוב ניתן לחנות במקום חנייה מרוחק מעט מהיעד ולהגיע רגלית למקום המיועד.

התייחסות לרכב הנושא תג נכה:

< את תג הנכה (עם סמל כיסא הגלגלים או המשולש) יש להצמיד לחלון הקדמי מצד שמאל של הרכב, או בחלון הצדדי בצד הנהג.

< רכב הנושא תג חנייה עם סמל כיסא גלגלים רשאי לסטוע בנתיב המיועד לתחבורה ציבורית בעת שהנכה נוהג או מוסע ברכב.

< חניית רכב עם תג נכה תהיה באופן שאין בה סיכון לעוברי דרך, ואין היא מונעת מעבר חופשי להולכי רגל, לעגלות ילדים או לכיסאות גלגלים, וכן אינה מפריעה לתנועה.

< לרכב עם תג נכה אסור לחנות בתוך צומת או בתחום 12 מטרים ממנו, וכן במעבר חצייה או בתחום 12 מטרים לפניו.

< לרכב עם תג נכה אסור לחנות לצד רכב העומד או חונה לצד הדרך (חנייה כפולה).

לגילוי זהירות

לע"נ אביה יהושע גולדברג ז"ל

אדם מאמין נוהג לחומרא

סדנאות סימולציה לנהיגה חכמה של תנועה כהלכה מסובסדות ע"י קרן אביה: 054-4836343, 09-7745758

הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים

על פי נתוני הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים:

בשבוע שעבר נהרגו בכבישי ישראל 8 בני אדם ונפטר מפציעה קודמת

הנתונים כנונים ליום ראשון האחרון

ההצגה מאושרת ומסובסדת ע"י משרד החינוך והרשות הלאומית לבטיחות בדרכים.

בעזרת ריקודי סטפס, ג'אגלינג, משחקים, קסמים ומוזיקה עכשווית, הילדים לומדים התנהגות בדרך ובכביש וגם התנהגות בדרך ארץ. הצגה מהנה וקצבית עם מוזיקה מגוונת, תפאורה ייחודית ועלילה מהודקת. לכיתות ג'-ו' ממלכתי ומס"ד. (ניתן להוסיף גם את א'-ב')

תאטרון "עמוקה" מציג: **"ילד זהב"** הצגה בנושא זהירות בדרכים

לפרטים: אהרון • 0547-835966 • yokela@gmail.com • www.teatronamuka.net

גליון 57 פרשת מצורע ד' ניסן תשע"א

תמונת שער:

ולקחו אבנים אחרות והביאו אל תחת האבנים מצורע י"ה מ"ב

התמונה בשער צולמה ע"י הרב נעם פרל בשכונת הבוכרים בירושלים

בכל שבוע תתפרסם בעז"ה תמונת שער מתוך מבחר תמונות שתשלחו אתם הקוראים. **אתם מוזמנים לשלוח תמונה הקשורה לפרשת אחרי מות** למייל: gdaat@pisrael.com לציון עבור תמונת שעה. עפ"י התקנון

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת:

הראשון לציון הרב מרדכי אליהו זצ"ל

ר' אליקים גצל גולדברג ז"ל

זה עונג שבת

הדלקת נרות < ירושלים 6:25 תל אביב: 6:43 חיפה: 6:36 צאת השבת < ירושלים 7:40 תל אביב: 7:42 חיפה: 7:42

הוצאה לאור: קרן אביה לע"נ אביה יהושע גולדברג ז"ל הפקה ופרסומות: פרסומי ישראל ושות' לפרסום, למודעות ולהנצחות: ורד כהן-חדד gdaat@pisrael.com ■ 02-5350916 עריכה: עפר מעוז ע. עריכת לשון: מרב הולצמן עיצוב: תמי כהן, צ. מילר תוכן המודעות על אחריות המפרסמים בלבד © כל הזכויות שמורות לפרסומי ישראל ושות' ■ נא לא לקרוא בשעת התפילה ■ נא לשמור על קדושת הגיליון ■ כל ההכנסות מהגיליון קודש למלחמה בתאונות הדרכים

הציבור מוזמן ליום שכולו תורה

"כנגד ארבעה בנים דיברה תורה"

מפסח לכל השנה כולה

שיתקיים אי"ה ביום ראשון, ו' בניסן (10.4)
בבית הכנסת "היכל בנימין" ברח' אהרן קצין 42 ברעננה

תפילת שחרית	8.00
כיבוד קל	8.45
הרב אביחי קצין, ראש בית המדרש במכללת "שערי משפט" ורב קהילת "שטיבל אמונה" ברעננה	9.00
"מה נשתנה" - מה נשנה השנה בליל הסדר?	
הרב בני לאו, ראש בית המדרש מורשה ורב קהילת רמב"ן בירושלים	10.00
"אף אתה הקהה את שיניו" - ההתמודדות החינוכית עם הבן הרשע	
הפסקה	11.00
הרב יגאל שפרן, ראש המחלקה לרפואה והלכה ברבנות ירושלים	11.15
האם קטניות הן חמץ?	
הרב בן ציון אלגזי, ר"מ בישיבת כרם ביבנה וראש מכון "צורבא מרבנן"	12.15
הצמחת כוחות חינוכיים מליל הסדר	
תפילת מנחה	13.15
ארוחת צהרים (ניתן לרכוש בעלות של 25 ₪)	13.30
ד"ר אביעד הכהן, דקאן מכללת "שערי משפט"	15.00
והגדת לבתך? - על מעמד האישה בחג החירות	
הרב ראם הכהן, ראש ישיבת "בית ועד לתורה" בעתניאל	15.45
שמירת המצות	
הרב דוד סתו, רבה של שהם	16.30
יחסי הורים וילדים בליל הסדר	
הפסקה	17.15
הרב יצחק פרץ, רבה של רעננה	17.30
והגדת לבנך	
הרב שלמה אבינר, רב הישוב בית אל וראש ישיבת "עטרת כהנים"	18.15
איך נתייחס לבן שאינו הולך בתלם?	
הרב יהושע שפירא, ראש ישיבת ההסדר ברמת - גן	19.00
"רשפיה רשפי אש" - מעמד הסנה כהכנה לגאולה	
הרב יעקב מדרן, ראש ישיבת "הר עציון" באלון שבות	19.45
יציאת מצרים מדור לדור	
תפילת ערבית	20.30

קחו לעצמכם יום חופש מהעבודה והניקיונות להכנה רוחנית לליל הסדר
יום הלימוד מיועד לגברים ולנשים

עץ על לוח שחמט. הוא לא רואה בכך עקירה, אלא רק 'התנתקות', 'התכנסות' או כל תוצר אחר של מכבסת מילים. כאילו לא מדובר באומה חיה השבה למולדתה האהובה ומשתרשת בה אחרי התנתקות של מאות בשנים. אך מי שרואה את הבית כערך מבין שזו עקירה נוראה, כואבת ומתייסרת. כל מי שחש בכאב יקדים בו הכתוב: "וְנִשְׁעָתִים עַל אֲדָמָתָם וְלֹא יִנָּתְשׁוּ עוֹד מִעַל אֲדָמָתָם"

מי שמתייחס לארצנו, לאדמתנו ולנחלתנו כשטחים המיועדים למטרות קיומיות בלבד, רואה ביישובים רק בתים פיזיים ותו לא. הוא לא רואה את האווירה, את הרוח ואת הקהילות הקדושות הבונות חברה ערכית ואידיאליסטית על בסיסן של תורה, עבודה וגמילות חסדים. הוא לא רואה ביישובים אלא עצים עם שורשים עמוקים. האנשים החיים ביישובים אלה הם מבחינתו עצמים סטטיים שניתן להזיזם כחילי

"כִּי תָבוֹאוּ אֶל אֶרֶץ כְּנָעַן... וְנָתַתִּי נֶגַע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזְתְּכֶם".

אינו דומה בית כנעני לבית יהודי. בית כנעני מיועד בעיקר למחסה מחום ומקור, מאויב ומאורב. 'בית' הוא מבצרי' אומר האנגלי, מבצר בו האדם יכול להתבצר ולהרגיש נוח ובטוח.

בית יהודי הוא דו-משמעותי. אמנם גם היהודי זקוק למחסה, לקורת גג מעל ראשו, אולם בית זה גם משפחה. בית הוא אווירה וחום אנושי. הבית הוא לא רק מסגרת אלא גם תוכן. "בְּחֻמָּה יִבְנֶה בֵּית", אומר שלמה המלך, "וּבִתְבוּנָה יִתְבּוֹנֶן". הבית הוא המקום בו אדם יכול לפתח את אישיותו, את כשרונותיו ואת תרבותו. הבית הוא המקום בו אדם לומד ומלמד, מחנך ומתחנך.

כאשר יהודי נכנס לגור בבית כנעני, הוא עלול להיות מושפע גם מהאווירה ומהתפיסה הכנענית. אזי הבית לא ממלא את ייעודו, ואז נגע יראה לו בבית. "כִּי אֶבְנֶה מִקִּיר תִּנְעָק". קירות ביתו של אדם מעידים עליו ומזהירים אותו. הנגעים משקפים את האווירה הלא-ראויה בבית. על האדם לשית את לבו לאיתותים ולאזהרות אלו, אחרת אין ברירה אלא "וְנָתַן אֶת הַבֵּית" - לנתון את הבית עד היסוד ולבנותו מחדש ממסד ועד טפחות.

הבית הוא לא רק הבית הפרטי, הוא גם הבית הלאומי. אפשר להתייחס לבית הלאומי ככל עם אחר - כטריטוריה המבטיחה קיום ומאפשרת כלכלה, חיים, תמיכה חברתית, סולידאריות וביטחון. אולם לא כך ייבנה בית ישראל. אנו שואפים להיות ממלכת כוהנים וגוי קדוש. "עַם... יִצְרֵתִי לִי תִהְיֶה יִסְפְּרוּ". עלינו להביא בשורה לעולם. "מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה, וְדִבֶּר ה' מִירוּשָׁלַיִם".

בחברה הישראלית נטוש ויכוח סביב נקודה מרכזית זו. מי אנו ומה אנו? האם הבית הלאומי שלנו בא לפתור רק בעיות קיומיות עכשוויות, או שמא יש לנו חזון ורעיון? האם הבית הוא צורך בלבד או גם ערך?

התנערי מעפר קומי זוכרים, קמים ובונים!

לציון יום ה-30 למשפחת פוגל הי"ד
יום עיון והנחת אבן פינה ל'משכן אהוד'
יתקיים בישיבה הגבוהה איתמר
בע"ה ביום ראשון ו' ניסן תשע"א (10/04/11)

שיעורים לזכרם:

שיעורים לגברים בביהמ"ד ישיבה גבוהה איתמר
14:00 הרב **אביחי רונצקי** - ראש הישיבה הגבוהה באיתמר
14:45 הרב **אלישע וישליצקי**
15:30 הרב **שלמה אבינר** - רב היישוב בית אל
וראש ישיבת עטרת כהנים
16:15 הרב **יעקב אריאל** - רב העיר רמת גן

שיעורים לנשים בחדר האוכל של הישיבה
14:00 הרבנית **נעמי שפירא**
15:10 הרבנית **דבורה רקאנטי**
16:00 **מיכל פרץ** - חברה של רות הי"ד עם משפחה וחברות

17:00 תפילת מנחה
17:15 התכנסות **להנחת אבן פינה לבית המדרש החדש**
בישיבה הגבוהה באיתמר **'משכן אהוד'**

דברים לזכרם:

הראשל"צ הרה"ג **שלמה עמאר** שליט"א הרב הראשי לישראל
הרב **נתן חי** שליט"א - רב היישוב איתמר
משפחה, רבני ותלמידי הישיבה וידידים
19:00 **סעודה**

מומלץ להצטייד בלבוש חם!

בית מדרש איתמר ישיבה גבוהה-הסדר | כולל | בית מדרש לבוגרי צבא
יישוב איתמר ד.ג. לב השומרון 44834 www.itamar.org.il

להצטרפות ולתרומות: 02-9978114

בנק מזרחי, סניף קרני שומרון 483, חשבון 320504 • התרומות מוכרות למס לפי סעיף 46

לגד דיעי, יו"ר המפלגה,
ולכל מפלגת ארגון המורים הדתיים בישראל
**ברכות ואיחולי הצלחה לרגל
ההצלחה המשמעותית
בבחירות להסתדרות המורים
המשיכו לעשות חיל!**

איתכם לאורך כל הדרך,
משפחת **פרסומי ישראל** ושות'

גילוי חדש

ה'החדש יתקדש' - בירורים בהלכות

ביום שלישי האחרון נערך ב'בית הרב' בירושלים יום עיון גדוש בשיעורים ובהרצאות סביב הפן ההלכתי בדמותו ובפעלו של מרן הרב הראשי קוק זצ"ל.

"זמן רב שנושא ייחודי ובעל משקל זה אינו זוכה ליחס הראוי", נמסר מראשי בית הרב, "מן הראוי הוא שהנושא יבוא לידי ביטוי בהקדשת יום שלם לעיסוק בו".

הרב אריה שטרן וד"ר יאיר ברקאי בכנס בבית הרב ביום שלישי

עם צאתו לאור של הספר 'החדש יתקדש' פרי עטו של ד"ר חגי בן ארצי, בוגר ישיבת 'מרכז הרב' ומרצה במכללת ליפשיץ, חברו **לבית הרב - מכללת ליפשיץ** והוצאת 'ידיעות ספרים', בהנהלתו של דב איכנולד, וערכו יחדיו כנס בו הרצו בנושא הרב אריה שטרן, ראש מכון הלכה ברורה ומועמד הציונות הדתית לרבנות העיר ירושלים, הרב חיים שטיינר מ"מ בשיבות מרכז הרב ואביב התורה, הרב יוחנן פריד, הרב פרופ' נריה גוטל נשיא מכללת אוורט-ישראל, ד"ר יאיר ברקאי, ראש מכללת ליפשיץ ועוד. מההרצאות ניתן היה לצייר את קלסתר פניו ההלכתיות של הפוסק והמחדש, הגאון, העמקן, הלמדן ובונה 'בניין התורה לדורות' - הלכה ברורה. בשיעורים אלו נדונו יסודות ועקרונות פסיקת הרב, ביכולת ובהיקף החידוש של עולמו התורני בהלכה למעשה, ובהשתלבותה של דמותו זו עם אישיותו האצילית, ההגותית והמנהיגותית של מרא דארעא דישראל.

והגדת לבנון

הגדה חדשה ומפוארת לזכרו של רס"ן אליזר פרץ הי"ד. במעשה אומן חוזר הרב אלי אדלר את ההגדה כולה לכדי מהלך אחד שלם ומקורי. ייחודו של פירוש זה הוא במבט השלם, המקיף את ההגדה כולה ומברר דרך סימני הסדר שלב אחרי שלב את תהליך גאולת ישראל. מתאים לשימוש בבית הסדר.

טלפון להזמנות: יוסף - 052-8990321.

בית מדרש אלון מורה חייב לצאת לחירות!

מגבית חירום! להצלת הפנימיה באלון מורה

"אנו פונים ומבקשים: כל אחד ירים תרומה, וכל המוסיף מוסיפין לו. אנא ראו זאת כשעת מבחן קיומית עבורנו ועשו ככל יכולתכם ואף מעבר לכך. הבית בוער, ואין לנו אלטרנטיבה אלא להשיג את הסכום הנדרש, בעזרתכם!"

בברכה ובאהבה

אליקים לבנון
ראש מוסדות אלון מורה

את קולות התורה באלון מורה אי אפשר להפסיק...

מזה כ-15 שנה מתגוררים תלמידי ישיבת אלון מורה במבני פנימיה בבעלות משרד השיכון, הבנויים על אדמת מדינה שנגאלה מאויבינו.

הממשלה החליטה על מכירת המבנים בתוך מספר שבועות. אנו חייבים לגייס סכום כסף עצום הדרוש עכשיו לגאולת הפנימיה.

250 תלמידים ומשפחות רבות של אברכים עלולים להישאר ללא קורת גג.

במקרה שהמבנים יימכרו לאחרים, אנו נפונה ח"ו מהם או שנדרש לשלם דמי שכירות עצומים שאין היד משגת.

עזרו לנו לצאת לחירות, לממן את רכישת הפנימיה ולהמשיך בע"ה את לימוד התורה באלון מורה!

תורמים עכשיו:

בכרטיס אשראי בטלפון: 03-6555360

בצ'ק בדואר: בית המדרש לתורה והוראה, אלון מורה, מיקוד 44833
התרומות מוכרות לצרכי מס. ניתן לתרום ממעשר כספים.

מוסדות בית המדרש
באלון מורה

מוסדות אלון מורה בראשות הרב אליקים לבנון שליט"א

ישיבה גבוהה/ הסדר ♦ ישיבה תיכונית אלון מורה ♦ המכון לכתבי תורנית ♦ מדרשת אלומה לנשים
תכנית אצ"ל לבני חו"ל ♦ פרויקט קהילות להכשרת גרעינים

מצה עשירה

הרב מנחם בורשטין - ראש מכון פוע"ה

גלוי וידוע

נמצאנו למדים שזו מחלוקת עקרונית מה דין המים שיצאו ממ-הפירות. לפי שיטתו של הרב אליהו ברגע שבתהליך משתחרר מים, גם אם המים מקורם בפירות, זה נקרא הוספת מים למי הפירות ועל כן יש חשש גדול שיחמיצו. הרב עובדיה יוסף, מאידך, סובר שאם אין הוספת מים חיצונית, גם אם ישתחררו מים מתוך הפירות, אין זה נקרא הוספת מים למי-הפירות, ולכן התיר את המצה העשירה שיוצרה בדרך זו. על זה נאמר "אלו ואלו דברי א-לקים חיים" וכל אחד יעשה כמנהג אבותיו ורבותיו ■

בהכירי מקרוב את שני ענקי עולם אלו הבנתי שמדובר במחלוקת הלכתית שפשוט צריכה הסבר. שוחחתי באופן אישי עימם והנני שמח להביא בפניכם את מסקנתי הברורה.

הרב עובדיה יוסף אמנם נתן למפעל הוראה ברורה להשתמש ביון שלא הוסיפו לו ולו טיפת מים אחת. המחלוקת מתחילה מהעובדה שבתהליך עשיית היין נוצרת נוסחה שבה משתחררים מים. כך שמי פירות שבדרך כלל לא מחמיצים, בתוספת מים מחמיצים מהר יותר.

כאשר מערבבים קמח עם מים ומחכים 18 דקות התוצאה היא לדעת כולם חמץ. מה יהיה הדין אם ניקח קמח כשר לפסח ונסחט לתוכו תפוח (ללא תוספת מים) ונערבב האם התוצר יחשב חמץ או לא? בלשון הגמרא זו 'עיסה שנילושה במי-פירות'.

האם מותרת עיסה זו באכילה? רש"י טוען שעיסה כזו יוצרת 'חמץ נוקשה' שהוא אסור באכילה בפסח אך אוכלו אינו מתחייב כרת. כך גם פוסקים להלכה הראב"ד והרמב"א. לעומת זאת הגאונים ור"ת טוענים שעיסה זו מותרת לאכילה בפסח. לדבריהם, האוסרים אותה מדברים על מצב בו מלבד מי-הפירות הוסיפו גם מים, שאז ההחמצה היא עוד יותר מהירה. כדעה זו פסק גם הרמב"ם, והתיר אכילתה. בעקבותיו פסק כן ה'שולחן-ערוך', והיא הנקראת 'מצה עשירה' עד היום הזה.

על כן הספרדים נוהגים לאכול 'מצה עשירה' בפסח, ואילו האשכנזים לעומתם אסורים באכילתה בפסח.

לפני מספר שנים פנה מר פפושדו אל הרב עובדיה יוסף שליט"א וביקש להכין 'מצה עשירה' שכל הספרדים יוכלו לאכול. הרב יוסף אמר לו שהוא יצטרך לקחת יין נקי ללא כל תוספת של מים, ושיצטרפו לשמור על ניקוי קפדני של המכונות והכשרתן, ולאחר מכן לנקות גם אותן עם היין הנ"ל. "אפילו ספוגה יצטרפו לעשות עם יין טהור" סיפר בזמנו מר פפושדו. מומחה העוגיות הוותיק לא נרתע ואמר שיעשה הכול על מנת שתהיה שמחת חג טעימה וכשרה. כך נולדו עוגיות מצה עשירה שמוכרות לנו.

בזמנו יצא מורנו ורבנו הרב מרדכי אליהו זצ"ל וטען שמדובר בחמץ גמור. 'מצה עשירה' של ימינו, שלוקחים קמח ממש הכשר לפסח ולשים עם מיץ ענבים או יין, בו יש אלוהול שדינו כמים כי מוסיפים אותו אחרי הבציקה, וכן מוסיפים חומר משמר 'עפ"י התקן' ולאחרונה קיבלנו מכתב והתברר שמכניסים במצה עשירה חומר כימי מתפיח ולא רק זה אלא שנבדק במעבדה ומצאו בחומר זה 30% מים!"

מיד קמו גמדים טרופי עניים וכל מיני מחוררי ריב ופוליטיקה וטענו "איזו מריבה פוליטית לא יפה".

מכללת אורות ישראל

התוכנית להכשרת מורים לאזרחות

הציבור מוזמן ליום עיון בנושא "והגר אשר בקרבך"

יחס החינוך הדתי לאוכלוסיה הלא יהודית בישראל

יום שני ז' בניסן תשע"א 11 באפריל 2011

בתוכנית:

מנחה: הרב יעקב מרגלית - מכללת אורות ישראל

דברי פתיחה וברכה: גב' בלהה גליקסברג - מפמ"ר אזרחות והיסטוריה בחמ"ד

הרב פרופ' נריה גוטל - נשיא מכללת אורות ישראל

סוגיית גיור העולים הלא יהודים: הלכה ואו השקפת עולם?

מר מנדי ספדי - יו"ר פורום דרוזים נוצרים וצ'רקסים לבטחון ישראל
הקשר הדרוזי היהודי

ח"כ יעקב כץ - יו"ר ועדת הכנסת לענין העובדים הזרים

מהגרי העבודה: הבעיה ודרכי ההתמודדות

הרב יעקב אריאל שליט"א - רב העיר רמת גן ומרצה במכללה

מיעוטים במדינת ישראל: ההיבט התורני

ד"ר אברהם ליפשיץ - ראש מנהל החינוך הדתי

מיעוטים במדינת ישראל: ההיבט החינוכי

ד"ר מוטי קידר - אוניברסיטת בר אילן

מגמות ותהליכים בקרב ערביי ישראל

מר יוסי לונדון - התוכנית להכשרת מורים לאזרחות במכללת אורות ישראל

דברי סיכום

תפילת מנחה

יום העיון יתקיים אי"ה במכללת אורות ישראל

קמפוס רחובות (מורשת יעקב) רח' צבי שטיינמן 3, רחובות

ההרשמה לנשים למסלול הכשרת מורים לאזרחות בשנה"ל תשע"ב נמשכת
לפרטים: אופיר אביקסיס 08-9485612, 052-4239713, ofir-a@macam.ac.il

קמפוס רחובות

המכללה התורנית האקדמית לחינוך

מכללת אורות ישראל

מייסודן של מכללת מורשת יעקב רחובות ומכללת אורות ישראל

www.orot.ac.il

וחי אחיד עמך!

עמותת תכלית מחלקת מידי שבוע ובחגים
אלפי סלי מזון למשפחות ברוכות ילדים,
ליתומים ולאלמנות.

למעוניינים לתרום ולאמץ משפחה באופן
דחוף לקראת הפסח התקשרו לטל':

1800-200-606

על החתום

הרב משה ארונים - אב"ד לענייני ממונות ארץ חמדה-גזית

שורת הדין

לומר שלא ידע מה כתוב, וההתחייבות לא חלה לגביו. כך כתב ביחס לאדם שחתם בשטר בורות שהוא מקבל את בית הדין גם לטעות בדבר משנה. לדבריו ברור "שלא הסכים על זה, שאין טעם וריח שיסכים שום איש לפסק שהוא נגד התורה. ולמה ימחול בעל דין את ממונו לאיש ריבו בזמן שהדבר מפורש בשו"ע לזכותו בלי ספק ופקוק? ועל כרחך שלא הבין מה זה טעות בדבר משנה, ואילו הסבירו לו מה זה טעות בדבר משנה ודאי שלא היה חותם".

בנדון דידן, לא קיימים המצבים בהם יש סיבה לפטור אדם ממסמך שעליו הוא חתום: מדובר בתנאים עיקריים של החוזה ולא בפרטים נלווים, לא עומדת בפנינו כלה וכן תוכן ההתחייבות סביר, כך שאין זה ברור שהחותם לא הבין את השטר. שיקול נוסף הוא שבשונה מהאמור בשו"ע ובראשונים, המתחייסים לשטר התחייבות עליו חתומים עדים בלבד, במקרה דידן הנתבע חתם בעצמו על החוזה. על כך כותב ר"ב אשכנזי שכשהוא בעצמו חותם - ודאי שחזקה שלא חתם עד שידע מה כתוב בשטר או שחתם מתוך גמירות דעת על כלל מה שכתוב בו.

לפי דברים אלו, ברור שבמקרה דידן בו הנתבע קיבל את השטר וחתם עליו, אין לו זכות טענה שלא הבין את הנאמר בו.

בגיליון הבא נעסוק בשאלה האם הסכם השכירות מחייב גם במצב המיוחד של עזיבת הדירה בעקבות גירושין ■ **ערך: הרב סיני לוי**

יחלק ה', רכ"ח חלק א', אלף קנ"ו³ בתשובות המיוחסות לרמב"ן ע"ז ונפסק בשו"ע מה, ג' ראה בהרחבה בעניין זה במאמרו של הרב אליהו גורפינקל 'חוזה אחיד בהלכה', משפטי ארץ ב' עמ' 299 שו"ת דבר משה ב', ס"ט, ושו"ת יביע אומר ג' אה"ע, י"ג חו"מ קמ"ז, הגהות ב"י אות ח' חו"מ ס"א, י"ג חלק י"ז, צ"ח⁶ בתשובותיו סימן כ"ד

במסגרת מצומצמת זו, הבאנו רק את תמצית הדברים.

פסקי דין מלאים ניתן לקרוא באתר רשת בתי הדין

ארץ חמדה - גזית: www.erezhemdah.org/beitdin

הבין על מה שנתחייב ועל מה נשבע - אין שומעין לו, שאין העדים חותמים על מה שלא הבינוהו הם, ועדות העדים מכחישתו. שאם אתה אומר כן, אין לך מתחייב בשטר, וכל אחד יטעון כן".

מאידך, בהתייחס לכלה שחתמה על שטר ממנו משתמע שקרקע מסוימת אינה שלה, כותב הרשב"א²: "ועוד שטענה יפה היא במה שאמרה שלא הבינה בכך ולא שמעה, ו... אין כלה מרגשת במה שכתב בכתובתה". על כך אין להביא ראיה נגדה מהשטר.

יש לציין תשובה נוספת לגבי החותם על שטר הכתוב בשפה שהוא אינו מבין³. החידוש בתשובתו הוא שלפעמים דווקא העובדה שברור שהמתחייב לא הבין את שפת השטר, אינה עומדת לזכותו אלא לחובתו, שכן אנו אומרים שהוא התכוון להתחייב באופן כללי לכל הכתוב בשטר.

הסתירה לכאורה בתשובות הרשב"א גרר דיון רחב בפוסקים⁴. יש הסוברים שהרשב"א חזר בו, אך נחלקו⁵, האם ניתן לקבוע מהי התשובה הראשונה ומהי שיטתו הסופית הלכה למעשה.

בכנסת הגדולה⁶ הציע ליישב בין תשובות הרשב"א בשני אופנים: הדרך האחת היא להבדיל בין דברים שהם עיקר ההתחייבות - עליהם לא ניתן לטעון דבר, לבין דברים שאינם עיקר ההתחייבות ומוזכרים בדרך אגב - ועליהם יכול החותם לטעון שלא הבין אותם וממילא שלא התכוון אליהם. אפשרות שנייה היא שזה תלוי במי מדובר: דווקא לגבי כלה ניתן להניח שאינה מבינה את הנאמר בכתובה ועל כך לא התכוונה לנאמר בה.

השולחן ערוך⁷ והרמ"א פסקו שאין יכולת להסתייג משטר: "מי שטען על כתובת אשתו שהיה עם הארץ ולא הבין כשקרא החזן הכתובה והתנאים, אין שומעין לו".

עם זאת, שו"ת משנה הלכות⁸ כתב שישנם מצבים קיצוניים מבחינת תוכן ההתחייבות, בהם נאמן אדם

פרטי המקרה < חיים השכיר את דירתו (5 חדרים) למשה ולמשפחתו, המונה 6 נפשות. בשנה הרביעית לשכירות, עזבה משפחתו של משה את הדירה לאחר 4 חודשים והבית נשאר ריק עד תום תקופת השכירות. לטענת חיים, במהלך התקופה הוא ניסה למצוא שוכר במקום הנתבע אך ללא הצלחה. הנתבע מצדו לא חיפש כלל שוכר חלופי.

סיבת עזיבת משה ומשפחתו את הבית היא העובדה שמשה התגרש מאשתו. לאחר הגירושין גרושתו וילדיו עברו לגור בסמוך להורי האישה, כך שלא היה לו צורך בדירה.

חיים תובע את משה לשלם את דמי השכירות עבור 8 החודשים שנותרו. הוא מתבסס על כך שבחזרה השכירות מצוין במפורש שעל הנתבע לשלם על דמי השכירות גם במקרה של אונס.

משה מסביר שהוא כלל לא קרא את הסכם השכירות קודם שחתם עליו. לטענתו סעיף זה, המחייב אותו לשלם בכל אופן, אינו רגיל ועל כן הוא פטור מתשלום בעיטוי. הוא מוסיף שבוודאי לא העלה על דעתו שיתגרש במהלך השנה, וכמו כן, לטענתו הנוהג הוא שמי שאינו עוזב בשנה הראשונה אינו חייב לשלם עד סוף החוזה.

פסק הדין < בגליונות הבאים, נדון בשני היבטים עיקריים: האחד, האם משה מחויב לחוזה ככתבו וכלשונו - או שהוא רשאי, כדבריו, לטעון שלא קרא את כל תנאי החוזה ושמתחמת זאת הוא אינו מחויב לפרטי התנאים שבחוזה? בנוסף, בין אם החוזה תקף בין אם לא, יש לדון האם משה חייב לשלם גם במקרה המצער של גירושין.

הרשב"א התייחס במספר תשובות לשאלה העקרונית מה תוקפה של טענה על אי-ידיעת פרטי השטר - ההסכם, ולכאורה יש סתירה בין תשובות שונות שלו.

במקור אחד כותב הרשב"א¹: "מה שטען ראובן שלא

התאחדות המהיר נפלא

תלם

הקהילה: משותפת, חמה ומשפחתית, דתית וחילונית יחד הבית: חד משפחתי על חצי דונם. 98 מ"ר, 4 חד' אופציה להרחבה

המיקום: 30 דק' מירושלים 15 דק' מכביש 6 20 דק' מבית שמש וקרית גת

מחיר: 561,000 ₪*

משווק שי: 054-7919326 **מרכז מידע אמנה: 1-800-260-240**

www.amana.co.il

הפרטים ישירות ישירות

המחיר צמוד למדד תשומות הבניה 02/11

שירות זה מתאפשר

אמנה

גילוי דעת

7

תורת הקודש ובאווירא דארץ ישראל, אשרי חלקכם וישר חילכם לאוריינתא... ולזכות הרבים בסייעתא דשמיא. אמנם עיקרה של תורת הקודש היא ללמוד ולעשות ולקיים ולהגדילה ולהאדירה ולהרבות בשפע קידוש השם... וכדרכת קדשם בנוראות חומר לשון הרע, שהוא כשלוש העברות החמורות וכפירה בעיקה, רחמנא ליצלו... ואברככם כי תזכו לכתר השם הטוב של אמיתת התורה, קניינה וקביעותה הגמורה."

יהי רצון שנחזיר בתודעתנו את הערך של קדושת הדיבור ונזכה לשמור פינו ולשוננו תמיד

מכמה עבודות קודש המוטלות עלי, הנני מחויב להביע את מחאתי הנמרצת מתוך כל עצמותי, גופי ונפשי, והכחשתי בכל תוקף כל דברי שקר ונבלה, חוצפה ורשעות וחילול ה' אלה... כבודו, בתור בעל חינוך של ילדי ישראל, צריך לקבוע לו שקידת שיעורים בדברי קדשו של החפץ חיים זצ"ל..."

בתשובה לתלמידי ישיבת פוניבז', אשר כתבו לרבנו שגדולי גאוני ישראל לא השתייכו לתנועה הציונית, ערך רבנו רשימה של גדולים שהשתייכו לתנועה זו. בהמשך המכתב כתב רבנו: "והנה אם אתם שוקדים בלימודי

"אמר ריש לקיש: 'זאת תהיה תורת המצורע - זאת תהיה תורתו של מוציא שם רע'."

רבנו, הרב צבי יהודה הכהן קוק זצ"ל, נהג לומר: נאמר בתורה "ויהי האדם לנפש חיה", ומתרגם אונקלוס: "לרוח ממללא". נפש האדם מתגלה בדיבורו. הדיבור הוא גילוי האדם השלם. מכאן ההיפך הנורא שמתגלה כאשר האדם מדבר בלשון מקולקלת - לשון הרע. זהו סילוף של עצם מהות הדיבור.

רבנו הקפיד מאוד על שמירת הלשון. הוא היה הראשון מראשי הישיבות הגבוהות שתיקן בישיבה ללמוד בכל יום חצי שעה לפני מנחה מענייני איסור לשון הרע. נראה שרבנו תיקן זאת בעקבות החפץ-חיים, שבתוך תקנות הישיבה שלו הורה ללמוד שלוש פעמים לפחות בשבוע מענייני שמירת הדיבור.

באחת משיחותיו לקראת בין הזמנים אמר רבנו: "תוצאות רעות ומרות נגרמות מחסרון והזנחת שמירת הלשון... ועד הימים הנוראים, כל מי שיש בו ניצוץ של כאילו יראת שמיים, אולי יש לו עוד זמן לבדוק בחדרי הנפש".

במכתב לאחד הרבנים המתפרסם כאן לראשונה, שהורה בצורה שאינה נאותה על אחד מפסקיו של הרב הראשי בזמנו, כתב רבנו: "קיבלתי את מכתבך ומשום חיוב כבודה של תורה וקידוש ה'... ושוב, כדי להציל אותך מן המלכודת המסוכנת והמזויפת של ביזוי התורה וחילול ה' רחמנא ליצלו, הגאון... הוא גאון וצדיק אמיתי, ואתו מחנה א-לקים של גדולי התורה שבארץ ישראל וגם שבחוץ לארץ... יש לזכור ולהזכיר קדושת דברי חז"ל כי 'כל הפוסל במומו פוסל'... ובחומר לשון הרע, שהוא שקול כמו שלוש העברות החמורות ביותר מהכל - גילוי עריות, עבודה זרה ושפיכות דמים - ושהוא כאילו כופר בעיקה.

"ומלבד כל זה, וממעל לכל זה", כתב רבנו, "הלוא פשוט וברור הוא שכל הכרעות בירורים בחילוקי דעות והלכות, יש להם מקום וערך רק מתוך דיונים אמיתיים הדדיים ומיצוי תוצאותיהם הנכונות והצדקות כמובן, ביחסי כבוד והגינות וידידות מקדשי ה' וכמו שהודיעונו חז"ל על יחסי בית שמאי ובית הלל, שאף על פי שהיו מחולקים בדעותיהם והלכותיהם, היו נוהגים כבוד וידידות אלו באלו, ולא מתוך קנטוריא ושנאה ושחיתות מידות וחילול ה', חס ושלום, של כתבי פלסטר ודיבות".

רבנו העיר פעם שבו בדב עם חידוש הלשון העברית על ידי בן-יהודה וחבריו, הופיע ספרו של החפץ חיים "שמירת הלשון" כדי לשמור על הלשון המתחדשת שתהיה בטוהרה ולא לשון הרע.

מכתב נוסף כתב רבנו לאחד מחשובי המחנכים, אשר טען שהרבנות פסקה פסיקה מסוימת בעקבות לחץ וכפיה מצד גופים ציבוריים ממשלתיים. רבנו, שהיה אז חולה מאוד, השיב: "בחולשת בריאות כעת, ובמאמצי טיפוליים הרפואיים שגורמים ומעכבים לי להימנע

המורה של מזל נסמי

רוצים לזכות באיפד?
היכנסו לעמוד הפייסבוק של מכללת ליפשיץ והשתתפו בתחרות: יוצרים היום את המורים של המחר

ליפשיץ. יוצרים היום את המורים של מחר

המורים של מחר הם הסטודנטים לחינוך של היום. לכן חשוב לתת להם את מירב הכלים והכישורים. בליפשיץ, המכללה הדתית הראשונה בישראל להוראה, תיהנו מתכניות לימוד עדכניות, מתנאים נוחים וממלגות, כדי שתלמדו להיות מורים מעולים. כי מורים מעולים יוצרים את הדור הבא של כולנו.

תואר ראשון B.Ed. ותעודת הוראה בהתמחויות:
תנ"ך • תושב"ע • תקשורת • מדעי הטבע • גיאוגרפיה • מתמטיקה ומחשבים • מתמטיקה • מעבדות • ציוד ומיחשוב מתקדמים • אפשרות ללימודים מרוכזים • מגוון מלגות והלוואות

ההרשמה לתואר שני בעיצומה

לפרטים, לפגישת ייעוץ אישי ללא תשלום ולהרשמה:
1-800-20-10-20

www.lif.ac.il • lifrshum@macam.
מכללת ליפשיץ
הראשונים בחינוך. תשעים שנה.

תכנית הגרעין

והשבוע: גרעין להבה מעלה אדומים

שמנו בישראל < גרעין להבה - סניף בני-עקיבא מצפה נבו מעלה אדומים ♦ **יודעים את מקומנו** < פועלים ומוכרים בעיר מעלה אדומים ♦ **באזור מאז** < י"ג תשרי התשע"א, בתכנון עוד הרבה קודם... ♦ **משלימים למניין** < אנחנו קבוצה של כ-70 בנים ובנות בני 16, השואפים להעביר את הגרעין למקום אחר בהמשך כשנצא לשירות, נתחתן וכו' ♦ **הולכים בדרכו** < בעקבות אל"מ דרור וינברג הי"ד, שנהרג באירוע ציר המתפללים בחברון ♦ **הולך בראש** < רכז הגרעין הוא אחיה ליכטנשטיין, שמיינסט תושב השכונה, שהיה מדריך בסניף והחליט לקחת את הגרעין על עצמו ועושה זאת על הצד הטוב ביותר. עד שאחיה הגיע, את הגרעין ריכזו המדריכים שלנו: רננה, נעמה, יונתן וברק - אנשים מדהימים שעדיין משקיעים את הנשמה כדי שהגרעין יפעל, שהכל יתפקד, שנהיה מרוצים, שתהיה אווירה נעימה ועוד. הם פשוט תותחי על... אין מילים ♦ **לנגדנו תמיד** < 'אם חסר גלגל - אני גלגל' (יוסף טרומפלדור). אם צריך להקים יישוב בנגב - אנחנו נקים אותו ♦ **רק אצלנו** < הרב אלישע אבינר שאפשר תמיד להתייעץ איתו ולדבר איתו והוא תומך בנו תמיד ♦ **פעילות הדגל** < עזרה לתושבי הכרמל לאחר השריפה - עשינו הפעלות לילדים במהלך כל הבלאגן של אחרי השריפה; שוק אומנים לצדקה שלוש פעמים בשנה האחרונה; חוצות היוצרות - מיכרה של פרטי ביוגד לנשות השוכנה - כל ההכנסות נתרמו לצדקה; עוגות לחיילים במחסום הקרוב בכל יום שישי; עזרה למשפחות נזקקות; התנדבות משותפת בבתי-חולים, בית-אבות וכדו'; הקמת דוכן לסניף שלנו בהפנינג תנועות הנוער בעיר; פעילויות לילדים בחופש הגדול ♦ **לנגב ת'דמעות** < בהפנינג תנועות הנוער בעיר, ניגשה אלינו אישה שהסבירה לנו בדיוק מדוע היא חושבת שאין שום צורך בבני-עקיבא. כשדיברנו איתה הבנו שהיא לא ממש מבנה מה זה - היא חשבה שמחללים שם שבת וכדו'. לאחר שהסברנו לה מה זה בני-עקיבא וכמה התנועה הזו הכי טובה בארץ, היא הבינה עד כמה טעתה - ושלחה את שלושת ילדיה לסניף שלנו ♦ **אופס...** < בשמחת תורה הלכנו כל הגרעין לתל-אביב. הבנות לנו בדירת השירות. בשלב מסוים חזרו כמה מהבנות לבניין, וגילינו שאנחנו סגורות בחוץ ללא מפתח, והדרך היחידה להיכנס היא אינטרקום... דפקנו על הדלת, צעקנו, מה לא עשינו, עד שהגיע אחד הדיירים שפתח את הדלת ללא כל בעיה - הדלת לא הייתה נעולה ♦ **דיבוק חברים** < שבת גרעין ובכל יום חמישי ארוחה משותפת (לרוב על האש...) ♦ **דתיים שלובים** < הנכדה של רב הכותל לשעבר, הרב מאיר יהודה גץ זצ"ל, היא אשת הקשר שלנו עם העירייה ועוזרת לגרעין המון ♦ **ללמוד וללמד** < המדריכים והקומונרית אחראים שיבואו אנשים שמתפעלים גרעין כבר כמה שנים טובות, והם מעבירים לנו שיחות איך לתפעל את הגרעין, איך לשמור שלא יתפרק, איך להגדיל אותו ועוד.

מכירים את חוק 'דתיים שלובים' מזהים את חברי הגרעין שבתמונות? היכנסו לעמוד של גילידעת בפייסבוק ותיגו אותם!

בכל שבוע נכיר לקוראים גרעין תורני חדש. גרעינים המעוניינים להיכנס למדור מוזמנים לפנות אלינו למייל: gdaat@pisrael.com

בכל יום שישי ישודר ראיון עם הגרעין שבמדור בתוכניתו של ידידיה תנעמי - 'אנעים זמירות' ברשת מורשת' ב-11:00. תדרים: 104.8 בירושלים, 105.1 במרכז.

אם אביא פס ויהודה ספדו יצאנו
בזמן
בפסא הפה יוצאים בזמן.

יום חמישי
13:00 | 214 | י"ז ניסן

מרכז מידע ארצי
1800-400-456
שלוחה 3

נהלך ברגש

עצות לחייל הצעיר

הרב דני אלינר - ר"מ בישיבת ההסדר אור עציון

קשר עם הישיבה - ברגע אחד עברת מעולם בית המדרש לעולם שונה בתכלית. חזרה לישיבה, ולו למספר שעות, תחזיר לך את אותם רגעים אהובים שאתה מתגעגע אליהם. שיחה קצרה עם החברים ועם הרבנים תמשיך לקשור אותך למקום ממנו ינקת את הבסיס לבניין הרוחני שלך.

גם על מהלך ההתנהלות היומיומית הצבאית בבסיס יש להרחיב את הדיבור כבני ישיבה. בכך נעסוק אי"ה בפעם הבאה ■

לימוד תורה - כדי להתרומם מהמציאות היומיומית השוחקת, עליך למצוא את החיבור למקום גבוה יותר. אין דרך מתאימה מקביעות בלימוד תורה. מובן שהמסגרת הצבאית לא מאפשרת לימוד כמו בתקופת הישיבה, וגם בזמנים החופשיים אין את יישוב הדעת המתאים כדי לצלול בעיון בסוגיה ממסכת יבמות. על כן עיקר החשיבות היא עצם הקביעות בלימוד. אם תעשה לך מנהג קבוע ללימוד מספר דקות בזמנים קבועים במהלך היום, תראה בכך קישור אל עולמך הרוחני מימי הישיבה.

שאלה - אני חושש שתקופת השירות הצבאי עלולה לפגוע בי מבחינה רוחנית. כיצד ניתן למנף תקופה זו להתקדמות בעבודת ה'?

תשובה - עלי להדגיש בפניך מספר עקרונות בסיסיים, בטרם אציע מספר עצות מעשיות העשויות לצלוח תקופה זו בדרך הטובה ביותר:

ראשית, עלינו להודות באומץ ובכנות כי תקופת השירות הצבאי חושפת את החייל לתופעות רוחניות שאינן קלות. הקושי בהתמודדות עם תופעות אלו מתקיים במספר מישורים: ראשית, רבים מבני הישיבות לא גדלו מעולם בחברה מעורבת שבה יש ביטוי לכלל האוכלוסייה. גם מי שגר בעיר לא רכש חברים השונים ממנו באופן מהותי בתפיסת עולמם הדתית והתרבותית. המפגש בצבא חושף באופן מרוכז את בן הישיבה לתוככי החברה הישראלית. במפגש זה יש הרבה מן החיוב. הנטייה הטבעית שלנו היא לפסול את כל מי ששונה מאיתנו, אולם דווקא השהות המשותפת מגבירה את תחושת הקשר בין חלקי החברה השונים, ויש בכך ברכה גדולה שערכה לא יסולא בפז. עלי להדגיש: מפגש זה הוא הכרחי! לא ניתן ללמוד על סגולת ישראל מבלי להכיר באופן בלתי אמצעי את הנפשות החיות בקרבנו.

אין לכחד, אמנם, שבשפות זו טמונה גם סכנה לעולם הרוחני שלך. החוויה המשותפת עלולה לשחוק את עולמו הרוחני של המאמין.

אין בדבריי אלו כדי להצביע על כך שיש להימנע משירות צבאי, אך עלינו גם להודות בקשיים הקיימים כדי שנדע להתמודד איתם.

שנית, אם תסתכל על תקופת השירות הצבאי כהכרח שיש לעשותו, תחושה זו עלולה להקרין על הליכותך באופן שלילי: אדם שמכוון את מחשבותיו למקום נמוך, יגיע לבור תחתיות. כפי שהדגשנו בשיחתנו הקודמת, עליך לראות בתקופת השירות הצבאי חלק בלתי נפרד מהתקדמותך הרוחנית בכך, שאתה שותף לערבות ההדדית ותורם לתקופה משמעותית מחיך - הן בסדרי והן במילואים - למען עם ישראל. זוהי זכות גדולה שנפלה בחלקנו. כאשר תפנים תחושה זו, לא תתמקד ברגעים הקטנים והנמוכים שאכן קיימים בצבא. תחושת השליחות והחשיבות בשירות הצבאי בודאי תעזור לך להתמקד בעיקר ולא בטפל.

ומכאן למספר עצות מעשיות:

חבר טוב - ההשפעה החברתית במסגרת המשותפת הינה רבה. עליך לחפש חבר אמיתי שקרוב לעולמך הרוחני. איתו תוכל לחלוק את חוויותיך ואת לבטיך. חבר טוב הוא דבר חשוב בכל זמן, ואולם בתקופות מעין אלו חבר טוב עשוי להיות העוגן שימנע ממך להיטלטל למחוזות לא ראויים.

עין טובה וביקורתית - אם תרצה תוכל לעבור את השירות הצבאי עם קיטורים בלתי פוסקים על הנעשה מסביבך. 'החילונים מקללים כל היום', 'הבייניש'ים לא קמים לתפילה' וכו' וכו'. תחת זאת, עליך להשתדל לסגל לעצמך עין טובה. אמנם ישנן תופעות שליליות, אך השתדל להתמקד בדברים החיוביים ולא להיות מריה. במקום להתעסק באחרים, רומם את נפשך. השתדל להיות דוגמה לאחרים ולסחוף אותם בדרך אליך.

הדרך של מרן. הדרך של כולנו.

תרמו לפרויקט קמחא דפסחא שהקים אביהם של ישראל הרב מרדכי אליהו זצ"ל

כי את דרכו של רבנו חייבים להמשיך!

בליווי האישי של הרב, אלפי משפחות נזקקות קבלו מדי חודש ניסן ארגזי מזון, כסף לקניית בגדים לחג ותלושי קניה. גם השנה מחכות המשפחות לסיוע. בזכותכם הן יהנו מחג חירות שמח.

טלפנו ותרמו - זו הדרך שלכם להנצחת זכרו ותורתו של רבנו וזכות מרן תעמוד לכם ולמשפחתכם! התורמים יתברכו אישית על ציון הרב.

תרמו סל מזון למשפחה וקבלו ספר מספרי הרב לבחירתכם!

תרמו 3 סלי מזון למשפחה וקבלו יין ברכה לשמירה ולהצלחה מהראשל"צ

4 פרסומי ישראל וישראל

דרכי הוראה לרבנים - בית מדרש גבוה להכשרת רבנים ודיינים | בארץ ובחו"ל מיסודו של מרן הראשון לציון הרב מרדכי אליהו זיע"א

לפרטים ולהצטרפות לדרך: 1800-99-72-73

שירותי לכווחות

מעשה בדבר תורה

אמיתי קלר

מפנה את הכלים משולחן השבת המאולתה. התגובות, האירוניות למד, לא איחרו לבוא. חייל אחד, אפשר לומר, סיכם את ההרגשה במילה אחת: "אהבתי את הסיפור שלך, אחי!" הסיפור שלי? אולם מעל לכל התגובות, עמדה התגובה הבאה: "זה היה כל כך מדהים! מיד רצתי והתקשרתי לספר לאבא שלי!" משהו אמר קידוש ה' אופס!

חיילים שחלקם בטוחים שעשרת ימי תשובה מסתיימים בסוכות ושיום הכיפורים הוא למעשה צום לזכר טרגדיה קדומה. לך תרביץ בהם תורה. נו, טוב, בכל זאת מדובר בהזדמנות לקידוש ה' במלוא עוצמתו. דממה. העניינים נשואות לקמטים במצח: אני פוצה את פי ונועל אותו כעבור 4 דקות קצרצרות. שאר הפיות נשארו פעורים. חיוכים הבליחו מכל עבר. ואני, מנסה נואשות להזכר מה בסך הכל אמרתי, תוך שאני

ערב שבת בבסיס. זה בא בהפתעה גמורה. "מישהו יכול לומר איזה דבר תורה?" שאל בחיך מפקד הקורס, תוך שהוא מביט בציפייה במגוון האפשרויות העומדות לרשותו: חברי היקר ואנוכי. "הוא יגיד!" הפגין חברי רוח התנדבות מפליאה. "מה עשיתי?" לחשתי לו, "מה בכלל קורה בפרשה? יוסף כבר בבור?" הבטתי מסביב. איזה אתגר, ירחם ה'. יושבים סביבי

אביהם של ישראל

פרסומי ישראל ושות'

ביום הכנס ניתן יהיה לרכוש את ספרי מורן זצ"ל בהנחה מיוחדת

הלכות פסוקות בנושא מועדים וימים לבני אשכנז וספרד

בתוספת הלכות רבות ע"פ פסקי הראשון זצ"ל מרדכי אליהו זצ"ל

מבצע מכירה באתר - לא יגבו דמי משלוח

לפרטים ולהזמנות:
אריאל - 02-6521195
מבצעים מיוחדים באתר:
www.harav.co.il

הזמן והספרים יגיעו עד פתח ביתך!

יום עיון מיוחד לרבנים ומחנכים להנחלת מורשתו של מורנו ורבנו הרב מרדכי אליהו זצ"ל

יתקיים ביום ראשון ו' ניסן התשע"א בין השעות 9.30-17.30 במרכז הרוחני וביה"כ "היכל יעקב" רחוב ריינס 17 קרית משה ירושלים

9.45	הרב חיים ענני שליט"א - פתיחת יום העיון
10.00	ד"ר אברהם מרדכי ליפשיץ נ"י, ראש מינהל החינוך הדתי - והגדת לבנך
10.30	הרב יוסף אליהו שליט"א - שיטת פסיקתו של הרב עם דגש על חג הפסח
11.30	הרב שאר ישוב הכהן שליט"א, רבה הראשי של חיפה והמחוז - בין גאולה לגאולה
12.15	הרב מנחם בורשטיין שליט"א - הדרכותיו של הרב בעניני פוריות
12.45	הרב אלי בן דהן שליט"א - גאולת מצרים וגאולת הדורות
13.15	ארוחת צהרים
13:45	הרב שמואל זעפרני שליט"א - הנהגות הרב בניסן
14.30	ד"ר אפרים שמבה נ"י - סיפורים על הרב בזמן מחלתו
15.00	הרב חיים דרוקמן שליט"א - "בכל דור ודור חייב אדם לדאות עצמו כאילו הוא יצא ממצרים"
15.30	הרב יהודה עמיחי שליט"א - פסיקותיו של הרב במצוות התלויות בארץ
16.00	הרב שמואל אליהו שליט"א - "אביהם של ישראל"
16.30	תפילת מנחה

לפרטים: הרב אלי בן דהן, מנהל מורשת אביהם של ישראל, 02-6514399

חוברת "שמעתין על הרב זצ"ל" ודיסק של תמונות, סיפורים, פרקים מספרי הרב ושאלות חינוכיות

למשתתפים יחולק שי

גלעד שליט
אנו מתפללים כל יום לשחרורו ולשלומם של כל השבויים והנעדרים. הרב אליהו היה אומר תמיד שיהונתן הוא המפתח לשחרור כולם. לאחרונה גם נועם שליט קרא לנשיא אובמה לשחרר את יהונתן.

התנגדות
אין עוד מקרה אחד בעולם שבו סוֹק שפעל למען מדינה כלשהי ננטש בצורה כה בוטה ואכזרית על ידי מי שהפעילו אותו. זה נתן את המקום לכל מי שרצה לפגוע ביהונתן לעשות זאת בצורה החמורה ביותר. היום גם כאלה שבעבר התנגדו נחרצות לשחרורו כבר קובעים מפורשות שאי-שחרור כעת משמעותו 'עוול משווע'.

מכתבים
יהונתן מקבל בכל שבוע עשרות ומאות מכתבים מכל הסוגים מצעירים וממבוגרים כאחד, מדתיים ומחילונים. בדירה בה אני מתגוררת תלוי מכתב של ילדה בת 7 שאיחלה ליהונתן להשתחרר, והזמינה אותו לבוא למסיבת תה עם הבובות שלה. יהונתן ביקש ממני במיוחד להתקשר ולבקש ממנה לבוא גם. המכתבים הללו הם צינור החמצן שלו, הוא קורא את כולם. בגלל הצנזורה צריך לכתוב באנגלית.

עכשיו אתם
הדבר הראשון והחשוב ביותר הוא להתפלל לרפואתו ולשחרורו המיידי של יהונתן בן מלכה, להתחנן בפני ריבוננו של עולם שיציל אותו ויביא אותו הביתה תיכף ומייד. אני מאוד מבקשת גם להצטרף ולסייע להפיץ לכל מי שאפשר את דף הפייסבוק "פולארד - גם לי אכפת!" זו הדרך הפשוטה ביותר לא רק להישאר מעודכנים ונכונים לפעילות אלא לייצר גב ציבורי שמאפשר לפעילים שלנו לפעול מול מקבלי ההחלטות. אנא, צרפו את חבריכם וקרובי המשפחה ובקשו גם מהם להפיץ ולעזור להציל חיים - לכם זה לוקח רק כמה שניות.

יהונתן צריך לחיות יחד עם פדופילים, רוצחים ואנסים < אין תקדים לכזו נטישה של השולחים את שליחם < ונאחזת בתקווה שאובמה ידבוק בערכיו ויהונתן ישב על כסאו בליל הסדר הקרוב

יהונתן
גם ברגעים הכי קשים יהונתן אף פעם לא חושב על עצמו. תמיד הוא דואג לי ומנסה לנחם ולעודד כאילו זה לא הוא שנמצא בבור השבי כבר 26 שנה. אני רואה מול עיני את הרגע שבו הוא דופק בדלת והחיים סוף סוף מתחילים.

אסירים
אין עוד סוכנים ישראלים בכלא. יהונתן מוקף שם ברוצחים, באנסים ובפדופילים. בכל פעם אחד נוסף משתחרר והוא נשאר בפנים.

מחלות
היפר-תרמיה, לחץ-דם גבוה, סוכרת, דלקת פרקים כרונית, סימפטומים של גלקאומה, התקפות מרות מכיס המרה וגידולים בסינוס. זה רק חלק ממה שיהונתן צריך להתמודד איתו מדי יום. זה ברור לחלוטין שעצם העובדה שהוא עדיין חי היום היא נס גמור. גם בעיות שמחוץ לכותלי הכלא הן 'פשוטות' יחסית מסתבכות, יכולות להגיע שם לידי סכנת חיים. לאחרונה יהונתן אושפז מספר פעמים ואף נותח. זה לא רק עניין של פדיון שבויים, זה פיקוח נפש במלוא מובן המילה.

פסח
בכל שנה מחדש אני עורכת את השולחן עם הכסא מוכן עבור יהונתן בראש, מחכה עד הרגע האחרון שהוא ידפוק בדלת ויפיע ברגע האחרון. אני לא יכולה לדמיין שהפעם הנס הזה לא יקרה סוף סוף.

אובמה
נושא את דגל זכויות האדם והצדק לכל. בהינף קולמוס אחד הוא יכול להיזכר לנצח כמי שדבק באמת בערכים הללו.

פרס
נפגשתי איתו ערב הטיסה לוושינגטון. הוא הבין שהמצב היום לא מאפשר לשחק עוד, והבטיח שיבקש מהנשיא אובמה לשחרר את בעלי כלי תקווה שהוא עשה זאת בצורה החזקה והרצינית ביותר.

רוח חדשה
סגן נשיא, שני מזכירי מדינה, ראש CIA, תובע כלל, עשרות אנשי קונגרס, סנאטורים, יועץ משפטי לבית הלבן, סגן שר הגנה ועוד ועוד. בכירי ממשל, בטחון ומשפט ומנהיגים דתיים וחברתיים מכל הזרמים, כולם אומרים היום פה אחד שהצדק מחייב את שחרורו של יהונתן.

נשיא המדינה פגש השבוע את נשיא ארצות הרית ובפיו בקשה: אסתר פולארד, מדינאים אמריקאים בכירים רבים וגם אתם מתחננים, שחררו את יהונתן פולארד, זה עניין של פיקוח נפש!

רוצים לעזור? היכנסו והפיצו עכשיו את דף הפייסבוק למען פולארד, ובקשו מכל קרובי המשפחה והחברים לעזור גם הם בהפצה:
www.facebook.com/freepollardnow
גילוי דעת כבר הצטרפו, ואתם?

כיתבו ליהונתן לכלא: 09185-016 Jonathan Pollard
P.O.Box 1000 Butner, NC U.S.A. 27509 - 1000

שהמנקה
לא יכעס...
אסתר סילם-אלוש

בשנה, את אומרת לעצמך: "מותר להתפנק. אני עדיין לא בורגנית".
אלא שאז מגיע השלב הבלתי-נמנע: איך ניתן למנקה, בכל זאת אדם זה, לראות את הבלגאן בבית? לכן, דבר ראשון את מנקה את הבית לכבוד המנקה.

התגייסתי אחוזת היסטריה קלה לנקות את הבית לכבוד המנקה. סידרתי, הרמתי, שטפתי, קיפלתי והפקדתי את הילדים בידי הבייבי-סיטר הנאמן ביותר: דיסק לגיל הרך.

לאחר כל מאמצי להשאיר חשם טוב על המנקה, הוא יצא מנענע בראשו באכזבה כאומר: הרבה לכלוך רציתי לומר: 'לא בשביל זה באת?' אבל שתקתי מבושית. בסוף הוא יספר לחבריו שאני גם לא מנומסת.

ואני אומרת: שהבעל ינקה. בכל זאת מדובר בעבודה פיזית קשה, ואני זוכרת שבגן שמעתי שבנים יותר חזקים מבנות... שיהיה פסח שמח! ■

כאילו מדובר באורח כבוד בליל הסדר ולא במישהו שאם לא ייתקל בכלוך בבית שלך, לא יהיה לו הרבה מה לעשות שם.

בשלב זה את נזכרת שאת הומאנית וחביבה ובטח לא איזה שרה נתינה... דבר ראשון את מציעה לו לאכול, לשתות ואם אפשר גם שינוח. רק לאחר מספר דקות את מתעשתת. בכל זאת עוד מעט תגיע השכנה ותחטוף אותו מול עיניך הכלות.

אני, בכל אופן, הזמנתי מנקה בשבוע שעבר תחת התיאור: 'שינקה את החלונות'. לצערי המנקה החליט להפתיע, והגיע יום לפני שתכננתי לקבל את פניו בתופים ובמחולות. לבי דפק בחוזקה כאשר נזכרתי שהבית הפוך, ואיך הוא ינקה? מייד

מכירות את העניין הזה? אתן מזמינות מנקה לפסח - תלמיד ישיבה חרוץ ויסודי. קודם כל הוא לא פנוי. את וכל השכנות ובעליהן המודאגים, חודפים אחר המנקה היחיד שכל השכונה סומכת עליו ומתקשרת אליו בכל שעות היום. המנקה שהופך למחזור אף יותר מהיפה בבנות ישראל, לא עומד ברמות החנופה וקודם כל אומר 'כן' לכולם. לאחר זמן הוא מגלה שהיממה כוללת בתוכה לא יותר מ-24 שעות, ושמיתוך לפחות 8 מבזבזות על שינה, אכילה וכדו'. זה השלב שבו הוא מתחיל להתחמק מהנשים הנלהבות וקולט שהחיזור הזה עלול להביא אותו להתמוטטות הרבה לפני 120, אפילו לפני 40...

לאחר שהצלחת במשימה, כלומר גררת באוזניים את המנקה ויידאת את הגעתו 4 פעמים באותו יום, ממדחלת לאט אבל בטוח אי-הנעימות הכרוכה בהזמנת אדם זר שינקה את ביתך. מתקדמת ככל שתהיי, אשת קריירה וכן הלאה - כל אישה, לפחות במגזרנו, כשהדבר נוגע לביתה, קצת מתביישת לספר שהיא הביאה מנקה. "רק פעם

יוצאת מדעתה

תודה לטל זיגדון שלקח את התחרות בגדול!

שלחו אלינו ל: gdaat@pisrael.com או ספרו לנו בפייסבוק פדיחות וסיפורים מצחיקים מדייטים, ואת הסיפורים הטובים ביותר נכניס לבועות בקומיקס. ציירה: תיקי עדרי

פיצוחים

חידה בחרוזים לשולחן השבת מאת מרדכי פרימן

תשובות שלחו למייל:

gdaat@pisrael.com עד יום שלישי הקרוב.

הבה ונקרא

את פרשת 'מצורע',

ונמצא משהו שבהחלט יכול להיות,

מילה שיש בה חמש אותיות -

פעמיים מופיעה אותה מילה -

בפסוק אחד, אבל שונה בצלולה,

זאת משום שהאות השניה -

פעם בשווא ופעם בחיריק היא הגויה.

חידת השבוע

תשובות מהשבוע שעבר

הפז'ים חתנו:

זה עונג שבת

בפרק י"ג פסוק ל"ח נאמר:

"ואיש או אישה כי יהיה בעור... בהרות לבנות".

הזוכה: אופיר ורד מפתח תקווה

שאלה:

חג הפסח מתקרב וההרגשה באוויר היא של התחדשות. בנוסף אני "חוגגת" יום הולדת 32 ואני מרגישה שהגיע הזמן לעשות משהו אחר ממה שעשיתי עד היום! אני גרה בבית הוריי, ומתלבטת - אולי הגיע הזמן לצאת ולמצוא דירה... לבד, או עם חברות. מגיל צעיר יש לי חלום שאצא בבגדי כלולות מהבית בו גדלתי, ואני רוצה מאד להגשים את החלום... יחד עם זאת, נמאס לי לגור בבית ואני רוצה שינוי. אני חוששת משום שההורים שלי בטח יקבלו את זה קשה, כי הם באמת משתדלים לא להתערב אבל לא תמיד הם מצליחים, ואני מתלבטת...

תשובה:

אכן, חג החירות באמת מאפשר הזדמנות גם לך לצאת לחירות הפרטית שלך, שתוביל אותך בעד"ה לבניית ביתך עם בן זוגך, שתמצאי בקרוב. זהו שלב ביניים שאולי חשוב לעבור אותו. פעמים רבות יש לנו חלומות ואנו משתדלים להיאחז בהם בכל מחיר, אבל לפעמים יכול להיות כדאי לרוץ אל החלום הבא... כדאי לשבת בצורה שקולה, עם דף ועט, ולעשות טבלה של בעד ונגד המעבר מבית ההורים אל דירה משלך. חשוב לבדוק את היתרונות והחסרונות של כל אחת מהאפשרויות. השיקול הכלכלי ודאי משמעותי, גם הנוחות של 'שירותי הכביסה וההסעדה חנים' הם משמעותיים, אבל מה ההפסד?

את היום בת 32 ובעצם לא יצאת מהקן. את לא מצליחה להצמיח כנפיים משלך... נכון שיצאת לשירות לאומי אבל זה היה מזמן וגילך היה שונה. כשאת נפגשת עם בחור ומדברת על המגורים בבית, הוא מיד מצייר במוחו את הילדה הרכה שחוסה בצל הוריה הגדולים ולא מצליחה לצאת מהמקום הזה... זה ודאי מרתיע.

במגורים בבית, גם אם הורייך באמת 'שקופים' לחלוטין ולא אומרים מילה או לא שואלים שאלות מיותרות - וגם זה מצרך נדיר - את נמצאת כל הזמן תחת זכוכית מגדלת, ובוודאי נתונה להרבה מאד פרשנויות של המשפחה. "היא כבר יצאת כמה לילות, בטח יש משהו...", "למה היא כל הזמן במחשב? בטלפון?", "בגיל שלה כבר אי אפשר לדרוש כלום...", "כל הצעה

שאני מציעה היא דוחה, גם דודה רוחי אומרת את אותו הדבר - בגילה אי אפשר להיות ברגיט!"

הקולות האלה ה'שקופים' אמנם לא מגיעים אלייך בצורה ישירה, אבל הם באוויר ואת ודאי מרגישה אותם. לפעמים, גם כשלא נאמרים דברים, נפלטת דמעה או אנחה שמיד מסתירים...

אולי בביתך הדברים דווקא נאמרים. הקולות נשמעים רמים ומגיעים לפעמים לטונים צורמים! כדאי לשים לב גם לכך שיש גיל שכדאי לנהל בו חיים עצמאיים, בלי השפעות והערות על כל מיני דברים שאת עושה, חושבת או אומרת.

יש יתרון ביציאה מהבית, בהצהרה הזו של עצמאותך. לא חייבים להתחתן בשביל זה. החיים העצמאיים יאפשרו לך אולי להכניס שינויים בחייך. תוכלי לעשות דברים שרצית ולא היית יכולה. בשינוי יש הפתעה ורוח חדשה תנשב פנימה, כדאי לתת למשבי רוח להיכנס ולהניע. תנועה אחת מובילה את התנועה הבאה, ואולי דווקא המעבר הזה יקדם אותך גם בתחום הזוגי.

הסבירי להוריך שהחלום שלך נשאר לקראת החתונה תוכלי לחזור אליהם ולצאת משם עם שמלה לבנה, כשכולם בשכונה שמחים בשמחתך ובשמחת הורייך. אבל עד אז, החירות קוראת לך ויש לך תחושת הזדמנות שלא כדאי להחמיץ! ■ בהצלחה!

אזא ואמא (וכ' המשפחה),

אני יודעת שזה לא קל לכם, ואני בטוחה שגם אני אתקל בעוד לא מעט קשיים, מכשולים, מבטים ולחשושים.

אני מוכרחה להגיד שגם אני הייתי מגיבה כמוכם עד שהכרתי אותו - בחור ישיבה, חייל קרבי, לומד לרבנות, אסרטיבי, ג'נטלמן עם שאיפות גבוהות... ואתיופי: כמו כל הדברים הטובים זה לא היה מתוכנן. באופן מפתיע, אף אחת מהחברות שלך, אמא, לא הציעה לי אותו... הכרנו במהלך העבודה הצמודה שלי עם הקהילה האתיופית ומיד נשבית בקסמו.

לקח לנו זמן להבין שמתפתח בינינו משהו רציני ושאלנו רוצים לקחת את זה קדימה. ציפיתי שלא יהיה לכם קל אבל לא ציפיתי לכוז התנגדות. אני ממש מתביישת בתגובה שלכם. לא כך חינכתם אותי.

אתם יושבים ומתאבלים כאילו שניחת איזה אסון נורא על המשפחה חס וחלילה. אתם מתחבאים מאחורי תירוצים של הבדלי מנטאליות שיהיה לנו קשה לגשר עליהם, מאחורי צידוקים הלכתיים חלשים, ועוד ועוד סיבות שמנסות לטשטש את הדעה הקדומה החזקה שיש לכם על כל הציבור הזה.

חינכתם אותי לאהבת ישראל ולא פעם שמעתי את המשפט 'עם הנצח לא מפחד מדרך ארוכה'. אך את המשפט הזה אני דווקא למדתי ממנו. הוא יודע דבר אחד או שניים על דרך ארוכה, והוא כנראה יודע יותר מאיתנו על המשמעות של המושג עם.

אנו מתחתנים ואשמח אם תשמחו איתנו ביום שמחתנו. אבל גם אם זה לא יקרה, יש בי אמונה שהשמחה, האהבה וההערכה שלכם אליו יגיעו בהמשך.

אוהבת את אבא,

בג'מ האאורס

דעת ילדים

(תרגום מאת מנחם)

ריבוע קסם והיגיון

1. בן זוגה של אשת משה הוא אבי בלק (י"דו)
2. לקראת הפסח הכתמים מלבלבים (י"ד, מ"ג)
3. הרצח התבלבל מהשטיפה (י"ד, ח')

3	2	1
		2
		3

תשובות שלחו למייל: yeladim@pisrael.com עד יום שלישי הקרוב. בין הפותרים נכונה יוגרלו פרסים. בהצלחה!

חידת השבוע

לשאל את מנחם מנחם

פתרון ריבוע הקסם
מהשבוע שעבר:

7	1	1
3	1	1
8	7	7

הזוכה:
מתן נאמן מנתניה

אחרי התורף הקר... אנשים שקועים בנית...

שילוב קמפוא:
ישוב קהילתי גן נר
ימים א'-ה': 08:00-20:00
טלפון: 04-6404131
info@gilboa-camping.co.il

בחנות גלבוע קמפינג תוכלו למצוא:
כל הציוד לטיול מושלם
לח"ל, למטייל, לנוסעים לחו"ל
אביזרים לבריכה ולדייג

את האזכרים ניתן לראות ולהזמין בארגון שלנו:
www.gilboa-camping.co.il

מדוע עושים כזה עניין מהאכילה בשבת? מדוע אין הנפש קצה בשבת מאכילה מרובה? שבת - מעין עולם הבא או יום מנוחה? כלה או מלכה? "זכר ליציאת מצרים" - מה הקשר? למה בשבת הכל כפול - לחם משנה, שני נרות ועוד ועוד? טירחה בערב שבת - אילוץ או מטרה בפני עצמה? שלושת תפילות השבת - מה פשר השוני ביניהן, האם טמון בכך סוד כלשהו? קבלת שבת - מה אנו בעצם מקבלים? ריחות, טעמים, צלילים - זה שבת?? מה ענינם של שירי השבת? עצם הלוח המסתורית הניזונה מסעודת מלווה-מלכה - מה עניינה? מהן הדרכים לרומם את אוירת שולחן השבת? כיצד מתמודדים עם פערי הגילים? "שבת היא מלזעוק" - ובכל זאת, מדוע מתפללים על החולים? אבות המלאכה בשבת ומלאכות המשכן - האם הן זהות, האם טמון סוד נוסף בקשר ביניהן? על "יוסף מוקיר שבתות" שמות? חרסה עיונית ומעמיקה לסיפור הידוע. "שלום זכר" - מדוע מציינים אותו דווקא בליל שבת? מלכות הלב - על קשרים מפתיעים בין ספירת העומר לשבת דווקא. על קשרים גלויים וסמויים בין השבת למצוות אחרות.

הרב שלמה אבינר הרב יעקב אריאל הרב אליהו בקשי דורון הרב חיים דרוקמן הרב אייל ורד הרב שאול ישראלי הרב אליקים לבנון הרב חגי לונדין הרב יונתן מילוא הרב זלמן מלמד הרב חיים סבתו הרב רצון ערוסי הרב צבי יהודה קוק הרב זאב קרוב הרב ישראל רוזן ועוד רבים...

לטועמיה חיים

מבט לעומקה של השבת

אסופת מאמרים

בספר זה חברו יחד מגדולי הרבנים בדורנו ובדורות האחרונים המאירים את השבת מ-39 זוויות שונות.

מרתק!
מתאים כמתנה

כ-540 עמ'

לרגל ההוצאה: 49 ₪ כולל משלוח

אור עציון ספרי איכות תורניים
www.machon.oretzion.com

08-8502822

חדש!

